

ORTA ASYA-KARADENİZ EKSENİNİN HARİTALANMASI: YENİ JEOPOLİTİK VE EKONOMİK GERÇEKLER KARŞISINDA STRATEJİK ZORUNLULUKLAR

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Analiz No : 2025 / 32

29.07.2025

Bu yazı ilk olarak AVİM tarafından 1 Temmuz 2025'te yayınlanmış [İngilizce bir makalenin](#) Türkçe çevirisidir.

1. Jeopolitik Değişimler: Dış Güçlerin Stratejileri ve Sınırlamaları

AB'nin Muğlak Katılımı

Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi'ne (BRI) sürdürülebilir bir alternatif olarak nitelendirilen Avrupa Birliği'nin (AB) "Küresel Geçit" girişimi, 10 milyar Avroluk altyapı yatırımlarıyla Orta Asya'daki Rus ve Çin etkisini dengelemeyi amaçlıyor. Ancak AB'nin Akdeniz-Karadeniz koridorunda kritik bir düğüm noktası olan Türkiye'yi ilk Orta Asya zirvesinin dışında bırakması, kendi bağlantı hedeflerini baltalamaktadır. Bu dikkatsiz yaklaşım, Ankara'yı bir kenara itmenin parçalanmış enerji ve ticaret politikalarına yol açtığı Doğu Akdeniz'de AB'nin geçmişteki yanlış adımlarını tekrarlaması riskini taşıyor.

AB, Türkiye'nin Türk devletleriyle olan tarihi ve kurumsal bağlarını göz ardı ederek, ekonomik olarak Rusya ve Çin'e bağlı kalan Orta Asya hükümetleriyle ortaklıklara fazla bel bağlamış durumda. Örneğin Kazakistan, Moskova'nın liderliğindeki Avrasya Ekonomik Birliği çerçevesine olan bağımlılığı ile Batı'nın angajmanını dengelemeye devam ediyor. Bu husus, Brüksel'i stratejik olarak öngörülemez bir değişimle karşı karşıya kalmak durumunda bırakabilir.[\[1\]](#)

ABD'nin "Büyük Orta Asya "sına karşılık Çin'in Yerleşik Hale Gelmesi

ABD'nin "Büyük Orta Asya" stratejisi nadir toprak minerallerini güvence altına almaya ve Orta Koridor gibi ticaret yollarını çeşitlendirmeye öncelik vermekte,. Çin'in kritik

minerallerine olan bağımlılığını azaltmaya çalışmaktadır. Bu bağlamda Orta Asyanın küresel manganez rezervlerinin %38,6'sını ve krom rezervlerinin %30'unu barındırdığını belirtmek gerekir. ABD, bu işlevsel yaklaşımında, Türkiye'nin bölgesel güven ağlarından ve lojistik uzmanlığından yoksundur. Bu yaklaşımın ayrıca, Ankara'nın Türk Devletleri Örgütü (OTS) aracılığıyla yürüttüğü kültürel temelli diplomasiyle keskin bir tezat oluşturduğu da söylenebilir,

Bu arada, Çin'in ikili "5+1" formatından çok taraflı tam katılım formatına veya kısaca "Çin-Orta Asya Zirvesi"ne geçişi, kurumsal hakimiyetine işaret ediyor. Ancak bu yaklaşım, borç tuzağı riskleri konusunda giderek artan bir şüphecilikle karşı karşıya. Çin, başlangıçta Orta Asya ile "5+1" formatı -beş Orta Asya devleti artı Çin- aracılığıyla ilişki kurdu. Bu çerçevede, altı ülkenin (Çin ve beş Orta Asya devleti) düzenli zirve düzeyinde iş birliğine dahil edilmesinin ardından daha kurumsallaşmış ve çok taraflı bir yaklaşımı yansıtan bir "Çin-Orta Asya Dışişleri Bakanları Toplantısı" mekanizmasına dönüştü. Toplantı seviyesinin yükseltilmesi, hem Nisan hem de Mayıs 2025'teki ilk Çin-Orta Asya toplantısında resmileştirdi, ortaklığı devlet başkanları düzeyine yükseltti, ayrıca ticaret, güvenlik ve altyapı gibi sektörlerde yeni, kalıcı iş birliği mekanizmaları kurdu. Bu değişim, Çin'in Orta Asya'yı "ortak kader topluluğu" olarak kendi etki alanına yerleştirme ve aynı zamanda AB gibi dış katılımlara hızla yanıt verme niyetini göbtermektedir..

Çin borcu GSYİH'sinin %30'unu aşan Kırgızistan ve Tacikistan, Türkiye'nin öz sermaye temelli ortaklıklarının kaçındığı kırılmalara örnek teşkil ediyor. Çin'in AB'nin yükseltilmiş bölgesel forumlar aracılığıyla gerçekleştirdiği sosyal yardımlara verdiği hızlı yanıt, Orta Asya'yı bir "ortak kader topluluğu" olarak konumlandırma konusundaki kararlılığını vurgulamaktadır.[2]

Rusya'nın Azalan Nüfuzu

Rusya'nın bölgesel hegemonyası çifte meydan okumayla karşı karşıya: NATO ile uyumlu deniz tatbikatları ve Türkiye'nin yükselen güvenlik ortaklıkları. Yaklaşan "Caspian Breeze 2025" tatbikatı -Azerbaycan ve Kazakistan tarafından ortaklaşa yürütülmekte ve Türkiye tarafından zımnen desteklenmektedir- Moskova'nın Hazar Filosu hakimiyetine doğrudan meydan okumaktadır. Bu tatbikatlar, Türkiye'nin Rusya'nın kontrolündeki kuzey-güney rotalarını bypass eden Orta Koridor'u güçlendirmeye yönelik daha geniş stratejisiyle uyumludur. [3]

Eş zamanlı olarak, Rusya'nın Kırım işgali, Karadeniz'e kıyısı olan ülkeleri yabancılaştırmaya devam ediyor; Ukrayna'nın deniz ekosistemleri ve Hazar Geçişi Boru Hattı gibi AB bağlantılı enerji projeleri de yan hasarlara maruz kalıyor. Bu tür bir aşırılık, Moskova'nın güvenilirliğini zedeliyor ve Ankara'nın OTS liderliğindeki altyapı ve enerji diplomasisi aracılığıyla kendisini bir istikrar sağlayıcı olarak konumlandırması için fırsatlar yaratıyor.[4]

2. Türkiye'nin Eksendeki Stratejik Varlıklar

Orta Koridor: Türkiye Liderliğindeki Bir Vizyon

Türkiye'nin Orta Koridor girişimi, Rusya ve İran'ı bypass ederek Çin'i AB'ye bağlayan en kısa karayolu güzergâhını (6.500 km) kullanıma sunan dönüştürücü bir jeopolitik proje olarak ortaya çıkmıştır. Trans-Hazar Uluslararası Taşımacılık Rotası (TITR) ve Zangezur bağlantısını içeren bu koridor, transit sürelerini 45-60 günden (Kuzey Koridoru) 15-18 güne indirmekte ve 2030 yılına kadar yıllık kargo kapasitesinin 5 milyon TEU'yu (yirmi ayak uzunluğundaki bir konteynerin standart ölçüsü) aşması öngörülmektedir. Azerbaycanın Zangezur Koridoru, Kazakistan ise Aktau liman modernizasyonu aracılığıyla yarattığı sinerji , TITR belgelerini kolaylaştırmak ve transit sürelerini beş güne indirmek için yapılan 2022 Türkiye-Kazakistan anlaşmasında görüldüğü gibi, Türkiye'nin bölgesel lojistiği uyumlaştırma kapasitesini ortaya koymaktadır. [5]

Kritik olarak, koridor AB ve ABD'nin Rus rotalarından uzaklaşma hedefleriyle uyumludur. Ayrıca bu koridordaki Ankara'nın merkezi rolü, kaldıraç gücünü elinde tutmasını sağlamaktadır. Türkiye'nin Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu ve Hazar Konteyner Merkezi gibi proaktif altyapı yatırımları, Çin'in borç odaklı Kuşak Yol Girişimi ( ) projeleriyle tezat oluşturmakta ve Orta Asya devletlerine eşitlikçi ortaklıklar sunmaktadır.

Yumuşak Güç ve Kurumsal Kaldıraç

Türkiye'nin Türk Devletler Teşkilatı (TDT) aracılığıyla kurumsallaştırdığı Türk devletleriyle kültürel-dilsel yakınlığı, işlemsel ABD/AB yaklaşımlarına karşı benzersiz bir avantaj sağlıyor. Ortak enerji ve savunma projelerine öncelik veren 2023 Semerkant Zirvesi, Ankara'nın tarihi bağları çok taraflı çerçevelere dönüştürme stratejisini yansıtıyor. skeri diplomasi bunu tamamlıyor: Türkiye'nin 2020 Karabağ çatışmasında Azerbaycan tarafından kullanılan Bayraktar TB2 insansız hava araçları ve Kazakistan deniz kuvvetlerine yönelik eğitim programları, stratejik uyumun bir aracı olarak savunma ihracatına örnek teşkil etmektedir.

Bu yumuşak güç, Türkiye'nin Türksat 5B uydusu ile Çin'in Dijital İpek Yolu'na karşı Orta Asya genelinde bağlantıyı geliştirmesiyle dijital altyapıya kadar uzanmaktadır. Bu tür girişimler Türkiye'yi "kültürel bir muhatap" olarak konumlandırmakta ve dış güçlerin çıkarıcı gündemlerine yönelik şüpheciliği azaltmaktadır.

Karadeniz Güvenliği ve Enerji Merkezii Potansiyeli

Türkiye'nin Türk Boğazları üzerindeki kontrolü ve Yüzer Depolama Yeniden Gazlaştırma Ünitesi (FSRU) projeleri, Karadeniz'deki enerji konusunda söz sahibi olmasını pekiştiriyor. Boğazlar küresel petrol ticaretinin %3'ünü (günlük 3,7 milyon varil) kolaylaştırırken, Ertuğrul Gazi FSRU'su, Azerbaycan'dan ithalat yoluyla AB'nin gaz tedarikini çeşitlendirerek, Rus boru hatlarına olan bağımlılığı azaltıyor. Ankara'nın bir yandan NATO taahhütlerini sürdürürken bir yandan da TürkAkım konusunda Moskova ile işbirliği yapması pragmatik egemenliğinin altını çiziyor.

Son NATO-Ukrayna Karadeniz güvenlik tatbikatları ve Türkiye'nin kıyı ötesi deniz

konuşlandırmalarını veto etmesi, Ankara'yı bölgesel istikrarı şekillendirme konusunda daha da güçlendiriyor. Bu ikili yaklaşım, Kırım'ın işgali konusunda AB-Rusya arasında yaşanan gerilimin ortasında Türkiye'nin çıkarlarını korumaktadır.

3. Dengeli Hareket: Türkiye'nin Zorlukları

Rusya-Batı Gerginliğinde Yön Bulmak

Türkiye'nin Karadeniz'deki stratejik özerkliği NATO ve Rusya'dan gelen rakip baskılar nedeniyle zorlanıyor. Ankara NATO taahhütlerini sürdürürken (Ukrayna liderliğindeki deniz güvenliği tatbikatlarına katılımı bunun bir kanıtı) aynı zamanda Moskova ile TürkAkım boru hattı ve Rosatom tarafından inşa edilen Akkuyu nükleer santrali de dahil olmak üzere enerji ve savunma bağlarını sürdürüyor. Bu ikilik Türkiye'nin çıkarlarını korumaya yönelik pragmatik yaklaşımını yansıtıyor: Rusya'nın Kırım'ı işgalini uluslararası hukuk çerçevesinde kınıyor ancak ekonomik istikrarı korumak için yaptırımlardan kaçınıyor. [6]

Ancak Rus enerjisine aşırı bağımlılık (Türkiye'nin doğal gaz ithalatının %40'ı), özellikle AB'nin Ukrayna işgali sonrası alternatif tedarikçiler aradığı bir dönemde, Moskova'nın jeopolitik manevralarına dahil olma riski taşıyor. Türkiye'nin Rusya'yı bypass eden Orta Koridor girişimi bir denge unsuru oluşturuyor. Ancak Batı'ya uyumlu bağlantı hedeflerini ilerletirken Moskova'yı yabancılaştırmaktan kaçınmak dikkatli hareket edilmesini gerektiriyor. [7]

AB'nin Dışlayıcı Yaklaşımı

Ankara'nın Orta Koridor'daki önemli rolüne rağmen AB'nin Türkiye'yi ilk Orta Asya zirvesinin dışında bırakma kararı, Brüksel'in kendi bağlantılılık hedeflerini baltalamaktadır. Orta Asya ile dilsel ve tarihsel bağları olan aday üyesi Türkiye'yi bir kenara iten AB, Orta Asya devletlerinin Rusya ve Çin'e olan ekonomik bağımlılıklarının yarattığı riskleri azaltabilecek bir ortağı göz ardı etmektedir.

Bu dışlama, AB politikalarının enerji işbirliğini paramparça ettiği Akdenizdeki yanlı yanlı adımlarını yansıtmaktadır. Tıkanan AB-Türkiye Gümrük Birliği müzakerelerinin yeniden canlandırılması, özellikle kritik mineral tedarik zincirlerinin çeşitlendirilmesi ve Türkiye'nin lojistik altyapısının Küresel Geçit girişimine entegre edilmesi konularında çıkarları yeniden uyumlu hale getirebilir.. Türkiye Ticaret Bakanı'nın da vurguladığı gibi, bu tür bir işbirliği "yeşil ve dijital dönüşüm" sinerjilerini ilerletmek için hayati önem taşıyor. [8]

Çin'in Ekonomik Atılımları

Türkiye, Çin'in genişleyen Kuşak ve Yol Girişimi (BRI) yatırımları ve Batı'nın 5G altyapısına ilişkin güvenlik endişeleri nedeniyle çifte baskıyla karşı karşıya. Ankara dijital dönüşüm projelerinde Huawei ile işbirliği yaparken (Pekin'deki Ar-Ge merkezlerine yapılan üst düzey ziyaretlerin de gösterdiği gibi) NATO müttefiklerinin vurguladığı siber güvenlik risklerini

göz önünde bulundurarak aşırı bağımlılıktan kaçınıyor.[9]

Türkiye'nin Orta Asya'daki yenilenebilir enerji alanındaki ortak girişimler gibi öz sermayeye dayalı ortaklıkları, Çin'in Kırgızistan ve Tacikistan'a yük olan borç odaklı projeleriyle tezat oluşturuyor. Ekonomik pragmatizm ile stratejik özerkliği dengelemek süregelen bir zorluk olmaya devam etse de, OTS çerçevesinden yararlanarak Türkiye kendisini KYG'ye kültürel açıdan uyumlu bir alternatif olarak konumlandırmaktadır.

4. Türkiye için Öneriler

Kurumsal Çerçevenin Güçlendirilmesi

Türkiye'nin Avrasya'daki liderliğini pekiştirebilmesi için Türk Devletleri Örgütü'nü (OTS) güvenlik koşullarını da dikkate alan, kültürel açıdan homojen, entegre bir ekonomik bloğa dönüştürmesi gerekmektedir. Bu da üye ülkeler arasında gümrük tarifelerinin uyumlaştırılması gibi birleşik ticaret politikalarının benimsenmesini ve savunma ile ilgili konularda ortak çalışmaya yürütülmesini gerektirmektedir. Macaristan'ın katılımından sonra 600 milyon dolar değerindeki Türk Yatırım Fonu (TIF), Çin'in KYG borç tuzaklarına karşı bölgesel altyapıyı finanse edecek bir kalkınma bankasına dönüşebilir. Üyeliğin Özbekistan ve Türkmenistan gibi gözlemci ülkeleri de kapsayacak şekilde genişletilmesi, bloğun jeopolitik ağırlığını artıracak ve toplam 1.2 trilyon dolarlık GSYİH ve 170 milyonluk nüfuslarından yararlanacaktır. Direktörün vurguladığı gibi, böyle bir kurumsallaşma Türkiye'yi Avrasya yönetiminde "kural koyucu" değil "kural şekillendirici" olarak konumlandıracaktır.

Orta Koridorun Hızlandırılmasına Öncelik Verilmesi

Türkiye, başta Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryolu ve Gürcistan'ın Anaklia Derin Deniz Limanı olmak üzere darboğaz yaratan projeler için ABD/AB finansmanı sağlayarak Orta Koridoru hızlandırmalıdır. ABD Uluslararası Kalkınma Finansmanı Kurumu (DFC) ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ile ortaklık kurmak, 2030 yılına kadar yıllık 5 milyon TEU kapasiteye ulaşmak için gereken 32 milyar doları harekete geçirebilir. Trans-Hazar lojistiğinde Kazakistan ile ortak girişimler (örneğin Aktau liman operasyonlarının dijitalleştirilmesi) verimliliği artırırken, Türkiye'nin Türksat 5B uydusu gerçek zamanlı kargo takibi sağlayabilir. Atlantik Konseyi analistlerinin de belirttiği gibi, Batı'nın koridora desteği Rusya'nın Kuzey Rotası ve Çin'in KYG'sini dengeleyerek Türkiye'nin stratejik özerkliğini korumasını sağlayacaktır.

Karadenizin İstikrarında Arabulucu Rolünü Geri Kazanmak

Türkiye, Kırım odaklı Rusya-Ukrayna görüşmelerine aracılık etmek için 2022 tahıl anlaşmasındaki başarısını temel alarak kanıtlanmış arabuluculuk kabiliyetlerini kullanmalıdır. OTS himayesinde çok taraflı bir zirveye ev sahipliği yapmak, Ankara'yı

Karadeniz güvenliği, enerji transiti ve çevresel rehabilitasyon konularını ele alan dürüst bir arabulucu olarak konumlandıracaktır. Aynı zamanda Ertuğrul Gazi FSRU'sunun kapasitesinin yıllık 28 milyar metreküpe çıkarılması Türkiye'nin enerji merkezi rolünü pekiştirecek ve AB'nin Rus gazına bağımlılığını %15 azaltacaktır.

5. Sonuç: Eksen'in Vazgeçilmez Gücü Olarak Türkiye

Türkiye'nin kurumsal, kültürel ve coğrafi bölünmeler arasında köprü kurma konusundaki benzersiz kapasitesi, onu Orta Asya-Karadeniz ekseninin kilit noktası olarak konumlandırmaktadır. Türk Devletleri Örgütü (OTS) aracılığıyla kurumsallaşan Orta Koridor girişimindeki liderliği, Karadenizde enerji konusunda söz sahibi olması ve NATO müttefiki olarak üstlendiği ikili rol, dış güçlerle kıyaslanamayacak bir stratejik çok yönlülüğün altını çizmektedir. Türkiye'nin "kültürel muhatap" rolü, AB ve ABD'nin işlemsel yaklaşımlarını yumuşatırken, özsermaye temelli ortaklıkları Çin'in borç odaklı güçlenmesini dengeliyor.

Dışlayıcı politikaların enerji güvenliğini ve ticari entegrasyonu paramparça ettiği AB'nin Akdeniz'deki başarısızlıklarının da gösterdiği gibi, dış güçler Ankara'yı bir kenara iterek eksenin istikrarsızlaştırma riski yaratıyor. Caspian Breeze 2025 tatbikatı ve Türkiye'nin kıyısız olmayan deniz konuşlanmalarını veto etmesi, bölgesel istikrarı şekillendirme kapasitesini örneklemektedir. Brüksel'in ve Washington'un, Ankara'nın işbirliği olmadan bu kapasiteye ulaşması mümkün görünmemektedir.

Eksenin geleceği, Türkiye'nin tarihi bağlarını 21. yüzyıl stratejik ortaklıklarına dönüştürme becerisine bağlıdır. Türkiye, OTS'yi kurumsallaştırarak, Batı finansmanı ile Orta Koridoru hızlandırarak ve Karadeniz anlaşmazlıklarında arabuluculuk yaparak Avrasya bağlantısını adil şartlara bağlayabilir. Atlantik Konseyi'nin de belirttiği gibi, "Ankara'nın pragmatik egemenliği, büyük güç rekabetini bölgesel aktörlükle dengelemek için bir plan sunuyor."

*Fotoğraf: [AVİM](#) ve [Gateway House](#)

[1] Alexander Rahr. "AB Orta Asya'da Geç Kaldı Girişimi." Harici, 16 Nisan 2025, https://harici.com.tr/en/eu-late-in-central-asia-initiative-says-expert/#google_vignette

[2] Umida Hashimova, The Diplomat. "Çin Orta Asya ile 5+1 Formatında Toplantılar Başlatıyor." 20 Temmuz 2020, <https://thediplomat.com/2020/07/china-launches-51-format-meetings-with-central-asia/>. Vali Kaleji. "China's Debt-Trap Diplomacy in Central Asia." Central Asia-Caucasus Analyst, 31 Ekim 2024, <https://www.cacianalyst.org/publications/analytical-articles/item/13823-chinas-debt-trap-diplomacy-in-central-asia.html>

[3] Jamestown Vakfı. "Azerbaycan ve Kazakistan Ortak Deniz Manevraları Planlıyor." 24

Nisan 2025, <https://jamestown.org/program/azerbaijan-and-kazakhstan-plan-joint-naval-maneuvers-in-caspian-near-russian-border/>; Anaturk Bilge Gülaltay. "AB-Orta Asya Zirvesi 2025." Hariciye, 27 Nisan 2025, <https://hariciye.org/en/eu-central-asia-summit-2025-trnc-decisions-middle-corridor-and-turkeys-stance-by-anaturk-bilge-gulaltay/?amp=1>

[4] Editör, Ukrainer. "Savaş Karadeniz'i Nasıl Etkiliyor?" 13 Şubat 2025, <https://www.ukrainer.net/en/how-war-affects-black-sea/>

[5] Tuba Eldem, "Russia's War on Ukraine and Rise of the Middle Corridor as a Third Vector of Eurasian Connectivity," Stiftung Wissenschaft und Politik (2022): 7, <https://www.swp-berlin.org/10.18449/2022C64/>; "Kazakhstan Ratified the Agreement with Turkey on Easing Transportation by the Trans-Caspian International Transport Route," STAL Logistic, 22 Mayıs 2024, <https://stallogistic.com/en/news/company/kazakhstan-ratified-the-agreement-with-turkey-on-easing-transportation-by-the-trans-caspian-internat/>

[6] Alper Çoşkun ve diğerleri, "Understanding Turkey's Entanglement With Russia." Carnegie Endowment for International Peace, 15 Ekim 2024 , <https://carnegieendowment.org/research/2024/10/understanding-turkiyes-entanglement-with-russia?lang=en> ; Elif Sarıççek ve Tolga Öztürk, "The Annexation of Crimea and Turkey's Balancing Role," Journal of Black Sea Studies 21, no. 3 (2024): 245 <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cbayarsos/issue/85574/1425589>

[7] Tuba Eldem, "Rusya'nın Ukrayna Savaşı ve Orta Koridorun Yükselişi,"

[8] "Mücahithan Avcıoğlu, Türkiye Gümrük Birliği Müzakerelerinin Hızlanmasını Bekliyor." Anadolu Ajansı, 14 Ocak 2025. <https://www.aa.com.tr/en/turkiye/turkiye-expects-customs-union-negotiations-to-be-accelerated-minister/3450041>

[9] Tuba Ongun, "Türkiye, Huawei Ar-Ge Merkezi Ziyaretinde Dijital Ortaklığı Keşfediyor." Anadolu Ajansı, 12 Kasım 2024, <https://www.aa.com.tr/en/science-technology/turkiye-explores-digital-partnership-in-visit-to-huawei-rd-center-in-beijing/3391994..>

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır.*

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2026. "ORTA ASYA-KARADENİZ EKSENİNİN HARİTALANMASI: YENİ JEOPOLİTİK VE EKONOMİK GERÇEKLER KARŞISINDA STRATEJİK ZORUNLULUKLAR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2025 / 32. Temmuz 29. Erişim Nisan 29, 2026. <https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Analiz/ORTA-ASYA-KARADENİZ-EKSENİNİN-HARİTALANMASI-YENİ-JEOPOLİTİK-VE-EKONOMİK-GERÇEKLER-KARŞISINDA-STRATEJİK-ZORUNLULUKLAR>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır